

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဒေသနာနှင့် ဝိပဿနာပြန့်ပွားရေးအသင်း

NEW APPROACH TO BUDDHA DESANA

ဗုဒ္ဓဒေသနာကို စနစ်သစ်နည်းဖြင့် လေ့လာခြင်း

စာစဉ်(၁၀)

မဂ္ဂဗလ သမ္မာဒိဋ္ဌိ

၂၀၀၆ - ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၂ - ရက်
ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး လှိုင်မြို့နယ် ဓမ္မာရုံလမ်းတွင်
ဟောကြားသောတရားတော်

ဦးဌေးအောင်

(မဟာသဒ္ဓမ္မဏေတိကဓဇ)

ပဓာနနာယက၊ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဒေသနာနှင့် ဝိပဿနာပြန့်ပွားရေးအသင်း
တွဲဖက်ဌာနမှူး (ငြိမ်း)၊ နိုင်ငံတော်ပရိယတ္တိသာသနာ့တက္ကသိုလ်၊ မန္တလေး

ဗုဒ္ဓဒေသနာကို စနစ်သစ်ဖြင့်လေ့လာခြင်း

စာစဉ် - ၁၀

မဂ္ဂဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ

၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၂ ရက်
ရန်ကုန်မြို့၊ လှိုင်မြို့နယ်၊ ဓမ္မာရုံလမ်းတွင်
ဟောကြားသောတရားတော်

ဦးဌေးအောင်

(မဟာသဒ္ဓမ္မဏေတိကဓဇ)

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဒေသနာနှင့်ဝိပဿနာပြန့်ပွားရေးအသင်း
တွဲဖက်ဌာနမှူး၊ နိုင်ငံတော်ပရိယတ္တိသာသနာ့တက္ကသိုလ်(မန္တလေး)

မဂ္ဂဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ

သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတာဟာ အမြင်မှန်၊ အယူမှန်တဲ့ သဘောပါ။ အဲဒါဟာ ဉာဏ်ပညာရဲ့အလုပ်၊ ဉာဏ်ထဲမှာ မိမိရဲ့ဉာဏ်မျက်စိထဲမှာ မြင်နေတဲ့ သဘာဝတရားတွေ မှန်ကန်ဖို့၊ အဲဒီအမြင်ကို မှီပြီးတော့မှ အယူမှန်ဖို့၊ အဲဒါ သမ္မာဒိဋ္ဌိခေါ်ပါတယ်။

ပထမဦးဆုံး ဒေသနာမှာပါတဲ့ ‘ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကံနှင့်ပတ်သက်တဲ့ အကြောင်းအရာပေါ်မှာ အမြင်မှန်ဖို့ပါ။ ဒုတိယက ‘ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ’၊ ဝိပဿနာလို့ဆိုတဲ့ သဘာဝတရား။ သဘာဝတရားဆိုတဲ့ ဓမ္မသဘာဝကို ထိုးထိုးထွင်းထွင်း ရှုမှတ်နိုင်တဲ့ စွမ်းအား၊ ထိုးထိုးထွင်းထွင်းမြင်နိုင်တဲ့ စွမ်းအား၊ ဝိပဿနာစွမ်းအား၊ အဲဒီလို ထိုးထိုးထွင်းထွင်း ကြည့်တဲ့နေရာမှာလည်း နည်းပညာ မှန်ကန်ဖို့အတွက် သမ္မာဒိဋ္ဌိ မှန်ကန်တဲ့နည်းနှင့် မြင်ဖို့ပါ။

အခုဆွေးနွေးမယ့် အကြောင်းအရာက ‘မဂ္ဂဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ခေါ်တဲ့ သဘာဝတရား။ အဲဒီ သဘာဝတရားကို သေသေချာချာ ဉာဏ်မျက်စိနှင့် မှန်မှန်ကန်ကန် ဖြောင့်ဖြောင့်တန်းတန်း သိဖို့၊ မြင်ဖို့ (သမ္မာဒိဋ္ဌိ)ပါ။ ဒီအကြောင်းအရာတွေကတော့ ဒေသနာမှာပါတဲ့ အကြောင်းအရာတွေပါ။ အခြားအခြားသော ဒေသနာများ၊ လူ့လောကမှာ ထင်ရှားရှိနေကြသော ပညာရပ်များနှင့် ဒီအကြောင်းအရာများကို စဉ်းစားနိုင်၊ ဆင်ခြင်နိုင်တဲ့အခြေအနေ မရှိပါ။ ‘ကံ’အကြောင်းလည်း သိဖို့ မလွယ်ပါ။ ဝိပဿနာအကြောင်းလည်း သိဖို့မလွယ်ပါ။

ဒါတွေထက်ပိုလွန်တဲ့ ခုပြောနေတဲ့ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် အကြောင်းလည်း သိဖို့မလွယ်ပါ။ သို့သော်လည်း ကိုယ်တိုင် ဒီဒေသနာမှာ ပါတဲ့ တရားများကို ထပ်ခါထပ်ခါ သင်ယူခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း၊ လေ့လာခြင်းဆိုတဲ့ကိစ္စတွေ လုပ်ထားတော့ ဒီသဘောတွေကို ထိုက်သင့်သည့် အားလျော်စွာ သိနေ၊ နားလည်နေပါတယ်။ ဒီလို သိနေ၊ နားလည်နေတဲ့ အဆင့်မှာ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်လို့ ခေါ်ရတဲ့ ဉာဏ်များရဲ့ အဆင့်ကျတော့ အခုပထမ လေ့လာခဲ့တဲ့ ‘ကံအကြောင်း’၊ ‘ဝိပဿနာ’အကြောင်းဆိုတဲ့ အဆင့်မြင့်တဲ့ ဓမ္မသဘာဝကို ပထမဆုံး လေ့လာရတာပါ။

ဒီဓမ္မသဘာဝကို လေ့လာရတယ်ဆိုတာဟာ လေ့လာရုံမက အဆင့်မြင့် သဘာဝတရားတွေ။ မဂ် (မဂ္ဂ)ဆိုတဲ့ သဘာဝတရား၊ မဂ်ဉာဏ်ဆိုတဲ့ သဘာဝတရား ဒီဒေသနာမှာလည်း ပါပါတယ်။ မဂ်ဉာဏ်မဟုတ်သော်လည်းပဲ ဒီလိုပဲ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့နဲ့ လေးလေးစားစား၊ ထူးထူးခြားခြား အားထုတ်မှ ကျင့်မှ ရတဲ့ ‘ဈာန်’။ ဈာန်တို့ မဂ္ဂတို့ဆိုတာ သေသေချာချာ ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်းနိုင်မှ သဘောပေါက်ရုံ ရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေကို လက်တွေ့ ကိုယ်ပိုင်ရယူနိုင်သည့်တိုင်အောင် ကြိုးစားရသောအဆင့်သို့ ရောက်အောင် အတော်ကို ခဲခဲယဉ်းယဉ်း အားထုတ်မှရတဲ့ သဘာဝပါ။

ဟေတုပစ္စယ အစရှိတဲ့ (၂၄)ပစ္စည်းမှာ ပါပါတယ်။ ဒီ ဈာန်ဆိုသော စွမ်းအားတွေရလျှင်၊ ဈာန်စွမ်းအားက အထောက်အကူပြုတဲ့သဘော၊ ဈာနပစ္စယော။ ထို့အတူ ဒီ မဂ္ဂလို့ခေါ်တဲ့ ပညာဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ရှေ့ရှုသွားသောလမ်း၊ အဲဒီဉာဏ်ဟာ မဂ်ဉာဏ်။ ဒီပညာဉာဏ်ကလည်း အထောက်အကူပြုတယ်။ မဂ္ဂပစ္စယော။ ဒီလို အထောက်အကူ ပြုနိုင်

လောက်သော စွမ်းအားအဆင့်ရောက်တော့ အလွန်ကို ကြိုးစားထားမှ ရကြတာ။ ဒီဈာန် ရသူပဲဖြစ်ဖြစ်၊ မဂ်ဉာဏ်ရသူပဲဖြစ်ဖြစ်၊ သောတာပတ္တိ မဂ် အနည်းဆုံးရတဲ့အဆင့် (သို့) ပထမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်ရတဲ့ အဆင့် အဆင့်များသို့ရောက်လျှင် ရိုးရိုးလူသာမန်တို့ သိနားလည်ထားတဲ့ အဖြစ် နှင့် ဤအဆင့်ဈာန်ရတဲ့ အဆင့်၊ မဂ်ရတဲ့အဆင့်မျိုး မတူပါ။ ဒါက အဆင့် ကွာသွားပါတယ်။

အဆင့်ကွာတယ်ဆိုတာ လူတို့၏ဘဝဟာ ဒေသနာက နာမည် ပေးထားတာ ‘ကာမာဝါစရဘုံ’။ ကာမာဝါစရဘဝမှာ နေကြတဲ့သတ္တဝါ များ၊ ဒီသတ္တဝါထဲမှာ လူဆိုသောလူဟာ အဆင့်မြင့်တယ်။ စဉ်းစားနိုင် တယ်။ ဆင်ခြင်နိုင်တယ်။ ကာမာဝါစရဘုံသား (၁၁)ဘုံထဲမှာ လူထက် အဆင့်မြင့်တဲ့ နတ်ဘုံ (၆)ဘုံ၊ လူထက်အဆင့်နိမ့်တဲ့ အောက်ဘုံ (၄)ဘုံ။ လူက အလယ်ထဲမှာ အောက် (၄)ဘုံနှင့် အထက် (၆)ဘုံ ကြားမှာ ရှိတယ်။

ဒီလူတွေကို ကာမာဝါစရဘုံသားလို့ ခေါ်ရတာဟာ အာရုံငါးပါး၊ ကာမဂုဏ်တရားတို့နယ်မှာပဲ ပျော်ပိုက်မွေ့လျော်နေကြတဲ့ သတ္တဝါများ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ပါ။ ဒါတွေဟာ သေသေချာချာ ဓမ္မဒေသနာက ရှင်းပြတာ က နတ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ လူပဲဖြစ်ဖြစ်၊ တိရစ္ဆာန်ပဲဖြစ်ဖြစ် ဒီခန္ဓာငါးပါးနှင့် နေကြ တဲ့ သတ္တဝါတွေမှာ ဒီခန္ဓာငါးပါးဟာ အာရုံငါးပါးနဲ့ မွေ့လျော်နေတဲ့ ခန္ဓာ ငါးပါး၊ တိရစ္ဆာန်တွေလည်း ဒီအာရုံတွေနဲ့ မွေ့လျော်တယ်။ လူလည်း ဒီ အာရုံတွေနဲ့ မွေ့လျော်တယ်။ နတ်လည်း ဒီအာရုံတွေနဲ့ မွေ့လျော်နေ တာပါ။

ဒီလို နေနေတဲ့ အဆင့်က တစ်ဆင့်၊ စရိုက်ဆိုတဲ့ ဒီမွေ့လျော်နေတဲ့

သဘာဝ ပြောင်းသွားပါတယ်။ ဈာန်အဘိညာဏ်များရအောင် ကြိုးစားရတဲ့ နယ်မှာလည်းပဲ ဒီဈာန်၊ ဒီအဘိညာဏ်များရရန် ပထမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန် အစရှိသဖြင့် ဒီဈာန်ရတယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုယ်တိုင်လည်း လူ့အဖြစ်က ဈာန်ရသွားတယ်ဆိုလျှင် ကာမာဝါစရဘုံသားနှင့် မတူတော့ပါ။ ဒီအချက်လေးကို သေသေချာချာ ဉာဏ်နှင့် စဉ်းစားပါ။

ပထမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ဆိုတဲ့ ဈာန်လို့ခေါ်တဲ့သဘောဟာ ပုထုဇဉ်တို့ မွေ့လျော်ပျော်ပါးနေတဲ့ အာရုံများ၊ ပဉ္စရုံခေါ်တဲ့ အာရုံငါးပါးကို ဒီဈာန်တွေက ရှို့မြှိုက်ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်တာပါ။ ဒါကို ဈာန်လို့ခေါ်တယ်။ ဒီလို ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်တဲ့အတွက် ဒီ အာရုံတွေဟာ ဒီခန္ဓာငါးပါးမှာ ဈာန်တရားနဲ့ မွေ့လျော်နေတဲ့အချိန်မှာ အာရုံနဲ့ မွေ့လျော်နေတဲ့ ကိလေသာတွေ မရှိတော့ပါ။ ကင်းဆိတ်သွားပါတယ်။ ဒီသဘောလေးမှာ သေသေချာချာ စဉ်းစားရမယ့်အချက်က ပုထုဇဉ်တို့သည် အာရုံငါးပါးနှင့်နေတဲ့ဘဝ ကာမာဝါစရဘုံသားအဖြစ်က ဈာန်တွေရလို့ ပထမဈာန်ကနေ စတုတ္ထဈာန်အထိ တက်သွားတယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ အဲဒီလူသားတစ်ယောက်ဟာ သူ့ရဲ့စရိုက်၊ သူ့ရဲ့အကျင့်က ဒီဈာန်စွမ်းအားကြောင့် (ဈာန်ပစ္စယောဆိုတဲ့ ဈာန်စွမ်းအားကြောင့်) ကိလေသာတွေကို ပယ်နိုင်၊ သတ်နိုင်ပါတယ်။

ကိလေသာတွေ ဖယ်ရှားထားတော့ ဘုံအားဖြင့်၊ သဘောအားဖြင့် ပြောင်းသွားတယ်။ လူတော့ လူပဲ၊ သို့သော် ရူပါဝါစရဘုံသားလို့ခေါ်တဲ့ ဗြဟ္မာများနှင့် တူသွားပါတယ်။ ဒီတော့ လူသားဖြစ်ပေမယ့်လို့

ပုထုဇဉ်နဲ့ ဈာန်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် အဆင့်ချင်းမတူပါ။ ဒီ သဘာဝများကို သေ သေချာချာ စဉ်းစားပါ။

ဈာနပစ္စယောလို့ ပြောနေတဲ့ ဈာန်၏ အထောက်အပံ့ဆိုသည် မှာ ဒီကာမာဝါစရဘုံသား ပုထုဇဉ်တို့ကို နှိပ်စက်နေတဲ့ ကိလေသာများ၏ နှိပ်စက်မှုကို သူတို့အကျင့် သမာဓိစွမ်းအားနှင့် ပယ်ထားတာပါ။ ပယ်ထား တော့ ငြိမ်းချမ်းတယ်။ ငြိမ်းချမ်းတော့ သူတို့၏ဘဝသည် လူသားဖြစ် သော်လည်းပဲ ဗြဟ္မာတို့၏ ဘုံဘဝနှင့်တူတယ်။ ရူပါဝါစရဈာန်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် များ အဲဒီထက်အဆင့်မြင့်တဲ့ အရူပဈာန်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များက ပို၍ထူးသော ပို၍မြင့်သောအဆင့်ကို ရောက်ပါတယ်။

ဒါဟာ နာမ်ဓာတ်တို့ကို လေ့ကျင့်၍ ပွားများအားထုတ်လို့ရှိလျှင် ထူးသောအမြင်၊ ထူးသောအသိ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို ရတာပါ။ ဒီ ဝိပ သနာဉာဏ်က လောကီဝိပဿနာဉာဏ်တွေပါ။ ဒီလိုရအောင် ကြိုး စားထားတဲ့အခါ ဈာန်ရတယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၏အဆင့်သည် ရိုးရိုးပုဂ္ဂိုလ်၏ အဆင့်ထက် မြင့်နေပြီဆိုတာ ဉာဏ်နဲ့စဉ်းစားပါ။

သူ၏အဖြစ်သည် သာမန်လူသားတို့ သိနေ၊ နားလည်နေ၊ ခံစား နေတဲ့အဖြစ်၊ မနုဿဓမ္မ။ (မနုဿဓမ္မဆိုတာ သာမန်ပုထုဇဉ်တို့ နေနေတဲ့ ဘဝ၊ သူတို့ရဲ့ စရိုက်၊ သူတို့၏အသိ၊ သူတို့၏အကျင့်) ဈာန်ရတယ် ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ဘဝကျတော့ ရိုးရိုးပုထုဇဉ်တို့၏ ဘဝထက် အဆင့်မြင့်သွား သောဓမ္မကို သူတို့က လက်ကိုင်ရထားတယ်။

ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေရတဲ့ ဓမ္မကို ‘ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ’ ဆိုတဲ့ ပုထုဇဉ်တို့၏ ရထားသောဓမ္မထက် အဆင့်မြင့်သော ဈာန်တရားများ ရထားသော

ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဲဒါကို ယခုခေတ်စကားအရ အင်္ဂလိပ်လိုပြောကြတော့ TRANSCENDENTAL STATE ဈာန်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာလည်း ပုထုဇဉ်တို့ထက် အဆင့်မြင့်သွားပါပြီ။ အဲဒါဟာ လောကီနယ်မှာပါ။ လောကုတ္တရာနယ် မဟုတ်သေးပါ။

ဘာဖြစ်လို့ လောကီနယ်မှာလည်း အဲဒီလောက်ထိအောင် အဆင့်မြင့်ရဲ့သားနဲ့ လောကုတ္တရာလို့ မသတ်မှတ်တာတုန်း။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ လောကီဈာန်၏ စွမ်းအားကြောင့် တိုက်ရိုက်ခံစားမှု စွမ်းအားရသော အာရုံ (၅)ပါးအပေါ်မှာ အားထုတ်မှု သမာဓိအားနဲ့ ဆက်လိုက်လို့ ဒီအချိန်အခါမှာ ဒီကာမအာရုံတွေက သူတို့ကို မနှိပ်စက်နိုင်ပါ။ ဒါတွေက လွတ်ကင်းတယ်။ ငြိမ်းချမ်းတယ်။ သို့သော်လည်း ဘာကျန်နေတာတုန်းဆိုတော့ သူတို့ နာမ်ခန္ဓာအစဉ်မှာ အမြဲတမ်းလိုက်ပါလာတဲ့ ‘အနုသယ’ ကိလေသာများ ကိန်းအောင်းလျက် ရှိသေးပါတယ်။

အနုသယကိလေသာများ မပယ်နိုင်၊ မသတ်နိုင်၊ ကိလေသာတွေက ပြန်ပြီးတော့ ဈာန်အဆင့်က ကျသွားလျှင်၊ ဈာန်ကနေ လျှောသွားလျှင် ကိလေသာက ဝင်လာမှာ။ ဒါကြောင့် သူတို့သည် လောကုတ္တရာနယ်သားမှာ မပါပါ။ သို့သော်လည်း သူတို့ဟာ ထူးသောပုဂ္ဂိုလ်၊ မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ပါတယ်။

အခုပြောတဲ့ ဘုရားရှင်များ ပွင့်ထွန်းလာသောအခါမှာ ပေးတဲ့ နည်းပညာ၊ လောကုတ္တရာ နည်းပညာ၊ (လောကမှ လွတ်မြောက်ကြောင်း၊ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ကြောင်း နည်းပညာ) ဒီပညာတွေပေးတာကို ဘုရားရှင်က သေသေချာချာ နားလည်အောင် ပထမအဆင့် သုတမယ

ပညာနဲ့ ဒေသနာတွေ ဟောပါတယ်။ ဒေသနာတွေ ကြားရလို့ အဓိပ္ပာယ် ပေါက်အောင် ထပ်တလဲလဲ စဉ်းစားဆင်ခြင်တော့ စိန္တာမယပညာတွေ အားကောင်းလာပါတယ်။

စိန္တာမယပညာတွေ အားကောင်းလာတဲ့အခါကျမှ သဘာဝ တရားတွေ မိမိ၏နာမ်ခန္ဓာမှာ တကယ်တည်အောင်၊ လိုအပ်ချက်က တ ကယ်အားထုတ်မှ ဒီပညာတွေ၊ ဒီသဘာဝတွေ တည်နေမှာ။ ဒီတော့ တည်နေအောင် အားထုတ်ဖို့လိုတယ်လို့ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် စဉ်းစားဉာဏ်က ပေးလို့ သိလာတာပါ။ သိလာတော့မှ ဒီလုပ်ငန်းဟာ လုပ်လျှင် အကျိုးရှိ တယ်လို့ ယုံကြည်လာလို့ ဒီတရားတွေကို ပွားများတာပါ။ အဲဒီတရားတွေ၊ ဝိပဿနာအလုပ်တွေကို ပွားများလာတဲ့အခါကျမှ ဝိပဿနာဉာဏ်အား ကြောင့် တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တက်လာတဲ့ ဉာဏ်အားတွေ၊ အဲဒီ ဉာဏ် အားတွေ၊ အဆင့်မြင့်တဲ့ ဉာဏ်တွေရဲ့အဆင့်တွေ တစ်ဆင့်တစ်ဆင့် တက် သွားပုံကို ဒီဒေသနာမှာ ရှင်းပြပါတယ်။

အလုံးစုံသော ဦးတည်ရည်မှန်းချက်က ဒီသင်္ခါရတရားတွေ၊ ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်တွေ အလုပ်လုပ်နေတဲ့ဘဝ၊ ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်တွေ အလုပ်လုပ်အောင် အားတွေဖြည့်ပေးနေတဲ့ဘဝ၊ ဒီအားတွေ ရှိနေသေး သမျှ ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်တွေက အလုပ်လုပ်။ ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်တွေ က အလုပ်လုပ်တိုင်း ရုပ်စွမ်းအား၊ နာမ်စွမ်းအားထက်ထူးတဲ့ ကံစွမ်းအား တွေလည်း ထွက်ပေါ်လာ၊ ထွက်ပေါ်လာသော ကံစွမ်းအားတွေ ရှိနေ သေးသမျှ ကံစွမ်းအားက ထပ်၍ထပ်၍ ဘဝအသစ်ကို တည်ပေးတယ်။ ရုပ်အသစ်ကို တည်ပေးတယ်။ နာမ်အသစ်ကိုလည်း တည်ပေးတယ်။

ဒီအားတွေ တကယ် အလုပ်လုပ်နေတယ်ဆိုတာကို မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တိုင်က နားလည်အောင် ရှင်းပြပါတယ်။

ဒီကိစ္စဟာ သာမန်နဲ့တော့ နားမလည်နိုင်ပါ။ ဓမ္မသဘာဝကို သေသေချာချာ စူးစူးစိုက်စိုက် ဆင်ခြင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များမှ သဘောပေါက်ပါတယ်။ ဒီအကြောင်းအရာတွေကို သဘောပေါက် နားလည်ပြီးတော့ တဖြည်းဖြည်း မိမိရဲ့ဉာဏ်စွမ်းအား၊ စိန္တာမယစွမ်းအားတွေ အလွန် ထက်မြက်လို့ မိမိရဲ့ အဟုတ်ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားတွေ ကောင်းလာလို့ ဒီတရားကို အားထုတ်တာပါ။

ဒီတရားဆိုတာဟာ ဘဝသံသရာမှ လွတ်ကြောင်းဖြစ်သော တရားတွေ အားထုတ်ပါတယ်။ အဲဒီ အားထုတ်တဲ့အခါ ဒီဘဝ၊ ဒီသံသရာထဲမှာ ထပ်ခါတလဲလဲ လည်ပတ်နေရသော အခြေခံ အကြောင်းအရာတွေ ဘာတွေရှိတယ်ဆိုတာ ဘုရားက ပြောပြပါတယ်။ ဒီအကြောင်းအရာအခြေခံ။ ဘဝစက် လည်ရာလည်ကြောင်းအတွက် ထောက်ပံ့ပေးနေတဲ့ စွမ်းအား တစ်ခုစီတစ်ခုစီ ဘုရားက ရှင်းပြတယ်။ အဲဒီစွမ်းအားတွေကို တစ်ခုစီတစ်ခုစီ ဖယ်ရှားပါ။ ဖယ်ရှားဖို့ဆိုတာဟာ လေ့ကျင့်ခန်းနဲ့ လေ့ကျင့်ပြီးတော့ ဉာဏ်စွမ်းအား၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိအား အမြင်မှန် ရထားတဲ့အားက နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်းလမ်းမှန်ဟာ ဘယ်ပုံဘယ်နည်း တည်ဆောက်ထားတယ်။ ဒီလမ်းရဲ့ တည်ဆောက်ထားတဲ့သဘော၊ လမ်းရှိတယ်ဆိုပေမယ့် အဲဒီလမ်းရဲ့ သဘောသဘာဝကို တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ပန်းတိုင်တစ်ခုက ပန်းတိုင်တစ်ခုအထိ တက်လှမ်းရတဲ့သဘောတွေ၊ မှတ်တိုင်တစ်ခုက မှတ်တိုင်တစ်ခုသို့ တက်လှမ်းရတဲ့သဘောတွေ ဘုရားရှင်က

ရှင်းပြပါတယ်။ ဒီလို ရှင်းပြတဲ့အတိုင်း သေသေချာချာ နားလည်အောင် အားထုတ်ကြရပါတယ်။

ဘုရားရှင်က ဟောပါတယ်။ အခြေခံ အားထုတ်တဲ့နေရာမှာ ပုထုဇဉ်တို့ မြင့်သောတရား၊ မြတ်သောတရားများကို အားထုတ်မယ်ဆိုရင် မိမိမှာ သီလစင်ကြယ်ဖို့ လိုပါတယ်။ အခြေခံသီလ စင်ကြယ်မှ။ စင်ကြယ်သောသီလ မရှိလျှင် ဒီမဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကို တက်လှမ်းသော မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရားအလုပ် မလုပ်နိုင်ပါ။

ဈာန်အလုပ်ကိုလုပ်တဲ့ သမာဓိအားများ ပေါ်လာအောင် တည်ထောင်တယ်ဆိုတဲ့ ယောဂီဟာလည်း မဂ်ကိစ္စ၊ ဖိုလ်ကိစ္စပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဈာန်ကိစ္စပဲဖြစ်ဖြစ် အားထုတ်မည်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလစင်ကြယ်မှ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် စင်ကြယ်သောသီလပေါ်မှာ ရပ်တည်ပြီးတော့ ပညာဉာဏ် ထက်မြက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်မှပါ။ သီလလည်း စင်ကြယ်ရမယ်။ ပညာဉာဏ်လည်း ထက်မြက်ရမယ်။ အဲဒီတော့ စိတ္တိဘာဝေယ စိတ်ကို အားကောင်းလာအောင် အားထုတ်ရပါတယ်။

စိတ်ကို အားကောင်းလာအောင် အားထုတ်တယ်ဆိုတာ သမာဓိအား အလုပ်။ တစ်ခုတည်းသော အာရုံပေါ်မှာ တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် ထားနိုင်သော စွမ်းအား၊ သမထအလုပ်။ အဲဒါဟာလည်း သံသရာမှထွက်ကြောင်း အလုပ်ထဲမှာ အခြေခံအားဖြင့် တည်ရှိတဲ့အလုပ်ပါ။ မဂ်ပညာ၊ ဖိုလ်ပညာများကို တည်ဆောက်တော့မယ်ဆိုရင် ဒီသမာဓိအားပါမှ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ သမာဓိအားနဲ့ပတ်သက်လို့ ပြောပြထားတဲ့ အချက်ကတော့ အဆင့်မြင့်တဲ့ ဈာန်အားတွေရအောင် တက်လှမ်းတယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများဟာ

သူတို့အားထုတ်ထားတဲ့ သမာဓိတွေက အလွန်ခိုင်မြဲပြီး ပြည့်စုံတဲ့ သမာဓိတွေ။ သူတို့ကို နာမည်ပေးထားတာ ‘အပ္ပနာသမာဓိ’။ ဒီလို အလွန်ခိုင်မြဲတဲ့ သမာဓိအဆောက်အအုံကြီးရောက်အောင် မသွားနိုင်တောင်မှ (အပ္ပနာသမာဓိ၏ အရှေ့မျက်နှာစာပိုင်း နေရာလေးကိုဖြင့် ‘ဥပစာရသမာဓိ’ ခေါ်တယ်။) ဥပစာရသမာဓိထိ ရောက်အောင် သွားရပါတယ်။

စိတ်တည်ငြိမ်တဲ့သဘော၊ စိတ်တည်ငြိမ်သော်လည်းပဲ အထက်အထက်ဖြစ်သော ရူပဈာန်၊ အရူပဈာန်များသို့ရောက်အောင် သွားတဲ့ဟာ မဟုတ်ပါ။ ရိုးရိုး ဥပစာရသမာဓိ၊ အဲဒီဥပစာရသမာဓိဖြစ်အောင်တော့ လေ့ကျင့်ထားရပါတယ်။ အဲဒီလို လေ့ကျင့်ထားတော့ အခုဆက်လက်ပြီးတော့ ပွားများရ အားထုတ်ရမယ့် ဒီသံသရာမှ လွတ်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်သော ဝိပဿနာပညာ။ အဲဒီ ဝိပဿနာပညာဟာ ဒီသမာဓိအားနဲ့ တွဲပြီးတော့ မြှင့်တင်မှ ဝိပဿနာအားတွေလည်း တက်လာတယ်။ ဝိပဿနာအားဟာ တဖြည်းဖြည်း လေ့ကျင့်ဖန်များလို့ တက်လာတဲ့အခါ ဉာဏ်၏ စွမ်းအားကို တိုင်းပြပါတယ်။

ဉာဏ်ဆိုတာဟာ သိတဲ့သဘော ဖြစ်ပါတယ်။ သိတဲ့သဘောကို ဒေသနာပါတာ ‘ညာတ’ ခေါ်တယ်။ ဒီ ‘ညာတ’စကားလုံးဟာ ပါဠိစကားလုံးတွေနဲ့ ပါဠိသဒ္ဒါတို့ရဲ့အသုံးအနှုန်းပါ။ ‘ညာတ’ဆိုတဲ့ စကားလုံးရဲ့ရှေ့က ‘သ’နှင့်တွဲလို့ရှိရင် ‘သညာတ’။ ညာတဆိုတဲ့ စကားလုံးရှေ့က ‘ဝိ’ နှင့်တွဲလို့ရှိရင် ‘ဝိညာတ’။ ညာတရှေ့က ‘ပ’နှင့်တွဲရင် ‘ပညာတ’တဲ့။ မြန်မာတို့ရဲ့ အသံထွက်က ဒီစာလုံးကိုပဲ အသံထွက်တဲ့အခါ ‘သညာတ’ကို ‘သညာ’ခေါ်တယ်။ ‘ဝိညာတ’ကို ဝိညာဏ်။ ‘ပညာတ’ကို ‘ပညာ’လို့ အသံ

ထွက်ကြတယ်။ အဲဒါ ‘ညာတ’ဆိုတဲ့ ‘သိ’ကို အခြင်းအရာ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မတူတာကို ‘သ၊ ဝိ၊ ပ’နဲ့ ခွဲခြားကြတယ်။ ‘သညတ’က မှတ်တဲ့သဘောနဲ့ သူ့ကိစ္စပြီးတယ်။ ‘ဝိညာဏ်’ဆိုတာက အဲဒီသဘာဝ မြင်ကိစ္စ၊ ကြားကိစ္စတွေ မှာ မြင်သောအဆင့်၊ ကြားသောအသံတို့ကို သိအောင် ဆောင်ရွက်ပေး တဲ့သဘော၊ ဝိညာတ၊ ဝိညာဏ်။ ဒီလိုပဲ နောက်တစ်ဆင့် တက်လိုက်တဲ့အ ခါ ‘ပညာတ’။ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိလာတယ်။ အဲဒီ ‘ပညာတ’ကို ပညာလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီဉာဏ်တွေ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တက်ပြီးတော့ အလုပ် လုပ်လာတာပါ။ အဲဒီလို အလုပ်လုပ်တဲ့ ယောဂီ၏လုပ်ငန်းမှာ ဒီဝိပဿနာ ဉာဏ်အားတွေ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တက်လာတယ်။ တက်လာတော့ ဉာဏ်အား ပါတယ်။ သမာဓိအား ပါတယ်။ အဲဒီ သမာဓိအားဆိုတဲ့ တည်ငြိမ်မှုစွမ်းအား၊ ပညာက ထိုးထွင်းဆင်ခြင်တဲ့အား။ ဒီနှစ်ခုနှင့် တွဲပြီး တက်လာတဲ့အခါ ‘ဉာဏ်’ဆိုတဲ့ အဆင့်ရောက်တော့ ထူးထူးခြားခြား သိသောဉာဏ်၊ အဘိညာဏ်ဆိုတဲ့ ထူးထူးခြားခြား သိသောဉာဏ်အဆင့် သို့ ရောက်သည့်တိုင်အောင် ဝိပဿနာအား၊ သမာဓိအားနှင့် လေ့ကျင့် ခန်းလုပ်လို့ တက်လာတာပါ။

ဒီ အဘိညာဏ်ဆိုတဲ့ ထူးသောအဆင့်၊ ထူးသောအမြင်၊ ထူး သောအသိ ရပြီဆိုမှ ဒီပြောနေတဲ့ လက္ခဏာတွေ၊ လက္ခဏာဆိုတာ အမှတ်အသားတွေ၊ အမှတ်အသားတွေဆိုတာ သဘာဝလက္ခဏာတွေ။ သဘာဝလက္ခဏာတွေကို သိပုံသိနည်း မတူဘူး။ ပုထုဇဉ်တို့ သိနေတဲ့ ဝိညာဏ်နဲ့ သိတဲ့အသိ၊ ပညာနဲ့သိတဲ့ အသိမျိုးထက် ပိုလွန်သော အဘိ ဉာဏ်နှင့် သိသောအသိအဆင့်ကို တက်လွှမ်းရပါတယ်။

ဒီဉာဏ်တွေက ကျက်စားရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံအမျိုးမျိုး ဘုရားရှင်က သင်ပြပေးတယ်။ အဲဒီမှာ ပထမဦးဆုံး ‘ကာယာနုပဿနာပညာ’။ ဒီကာယလိုခေါ်တဲ့ ရူပက္ခန္ဓာကြီးကို ရှုဖို့ မှတ်ဖို့ နည်းပညာတွေ ဘုရားက ပြောပါတယ်။

ရူပက္ခန္ဓာကြီးဟာ အတုံးလိုက်၊ အခဲလိုက် မိမိရဲ့စိတ်က သိနေပေမယ့်လို့ ပညာဆိုတဲ့ ခွဲခြားစိတ်ဖြာတတ်သောဉာဏ်နှင့် ကြည့်လိုက်လျှင် တစ်စိပ်စီ၊ တစ်ပိုင်းစီ ခွဲတတ်တဲ့ပညာနှင့် ခွဲကြည့်ပါ။ အဲဒေတွသဘောနဲ့ ခွဲလိုက်၊ အဲနှင့် တည်ဆောက်ထားတဲ့ အမျိုးပေါင်း ၂၀၊ အရည်နဲ့ခွဲကြည့်၊ အရည်နဲ့တည်ဆောက်ထားတဲ့ အမျိုးပေါင်း ၁၂-မျိုး။ ဒီလိုပဲ လေဓာတ်တွေနဲ့ တည်ဆောက်ထားသော အမျိုးပေါင်း ၆-မျိုး။ အပူဓာတ်နှင့် တည်ဆောက်ထားတာ အမျိုးပေါင်း ၄-မျိုး၊ အားလုံး ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာပြီး ကြည့်လို့ရှိလျှင် ၄၂-မျိုး ရှိပါတယ်။ ဒီ ၄၂-မျိုးဟာ အဟုတ်တကယ် ဒီရူပက္ခန္ဓာမှာဖြစ်အောင် တည်ဆောက်ပေးတဲ့ ပစ္စည်းများပါ။ အဲဒီကနေ တစ်ဆင့်တက်ပြီး ဘုရားရှင်က အဲဒီ ၄၂-မျိုးလုံးကို အခြေခံဓမ္မသဘာဝအားဖြင့်၊ ရူပသဘာဝအားဖြင့် ခွဲခြားပြီးတော့ အဲဟာ အခဲ၊ အရည်ဟာ အရည်၊ လေဟာ လေ၊ ဒီလိုပါပဲ။ အပူဓာတ် စွမ်းအားတွေဟာလည်း သူ့ရဲ့ဓာတ်တွေကို ခွဲပြပါတယ်။

ဒီတော့ ဓာတ်ကြီး ၄-ပါးရဲ့သဘောကို ဉာဏ်က စဉ်းစားဆင်ခြင်။ ဉာဏ်နှင့် နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်၊ ဆင်ခြင်တဲ့အခါ ဓာတ်ကြီး ၄-ပါးကို မြင်လာပါတယ်။ ဓာတ်ကြီး ၄-ပါးထဲကမှ တစ်ခုစီတစ်ခုစီ ခွဲပြီးတော့ ပထဝီကို ပထဝီသဘောနဲ့ ရူ၊ ပထဝီသဘောနဲ့ ရူတယ်ဆိုတာ အဲဒီဓာတ်ကို ရူတယ်

လို့ ပြောနေတာပါ။ အမှန်စင်စစ်ကတော့ ရူပက္ခန္ဓာထဲမှာရှိနေတဲ့ အခဲ သဘောတွေကို ရှုတာ။ ထို့အတူပဲ အာပေါဓာတ်ဆိုတဲ့ အရည်ဓာတ်တွေ ရှုပါတယ်။ အဲဒီဟာ ရူပက္ခန္ဓာထဲမှာ ရှိနေတဲ့ ၁၂-မျိုးသော အရည်ဓာတ် တွေကို ရှုတယ်။ နောက်ပြီးတော့မှ လေဓာတ်တွေ။ လေဓာတ် ၆-မျိုး ပျံ့နှံ့ပြီး ရှိနေတာကို ရှုတယ်။

နောက်တစ်ဆင့် အပူဓာတ်တွေ ပျံ့နှံ့ပြီး တည်ရှိနေတာကို ရှု တယ်။ ဒီလို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာပြီးတော့ ရှုမှတ်တဲ့အခါ ရူပက္ခန္ဓာနဲ့ ပတ်သက် တဲ့ သဘာဝတရားတွေကို ဒီဉာဏ်မျက်စိထဲမှာ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိလာ တယ်။ သိတာဟာ ဝိပဿနာပညာအဆင့်ပဲရှိပါသေးတယ်။ ဒီ ဝိပဿနာ ပညာအဆင့်နဲ့ တွဲပြီးတော့ အဲဒီရူပဓာတ်တွေရဲ့ အနေအထားကို ကြည့်လို့ ရှိရင် ရူပဓာတ်တွေ အလုပ်လုပ်နေကြတာပါလားလို့ စဉ်းစားမိပါတယ်။ အလုပ်တွေ လုပ်နေကြတဲ့ ရုပ်ဓာတ်တွေပါလား။ အခဲလည်း သူ့အလုပ်သူ လုပ်ရတယ်။ အရည်လည်း သူ့အလုပ်သူ လုပ်ရတယ်။ အငွေလည်း သူ့အလုပ် သူလုပ်ရတယ်။ အပူလည်း သူ့အလုပ်သူ လုပ်ရတယ်လို့ အလုပ် တွေ လုပ်နေရတဲ့ သဘာဝမှန်း သိလာပါတယ်။

ဓာတ်တွေနဲ့ အလုပ်နဲ့ တွဲပြီးသိတတ်လာတာ နောက်ထပ်တစ် ဆင့် တိုးလာပါတယ်။ ဒီဓာတ်တွေ အလုပ်လုပ်နေလို့ ဒီရူပက္ခန္ဓာကြီးဟာ ရှင်တာပါလားလို့ နောက်တစ်ဆင့်တက်ပြီး သိလာတယ်။ ဒါဟာ စိန္တာမယ ပညာကပေးလို့ သိတာပါ။ ဒီ ရူပက္ခန္ဓာကြီး ရှင်အောင်လုပ်နေတဲ့ အလုပ် တွေရဲ့သဘောကို ကြည့်တဲ့အခါကျတော့ အလုပ်တိုင်း၊ အလုပ်တိုင်းဟာ မြဲတယ်လို့ မရှိပါ။ မြဲနေလို့ အလုပ်လုပ်လို့ မရပါ။ ဘာအလုပ်ဖြစ်ဖြစ်

မမြဲတဲ့သဘောရှိနေတာ အမှန်ပါလား။ ရှင်ရေးကိစ္စအားလုံး လုပ်နေရသော သဘာဝထဲမှာ မမြဲသောသဘောနဲ့ အလုပ်လုပ်နေတာ အမှန်ပါလို့ စဉ်းစားချင်တဲ့ စိန္တာမယပညာကို ပေးတာပါ။ ဒီလိုပေးတော့ တဖြည်းဖြည်း သဘာဝတရားတွေရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်လာတယ်။ ရုပ်ဓာတ်နဲ့ ဖြစ်နေတာကို နာမ်ဓာတ်နှင့် ကြည့်ရှုတတ်လာပါတယ်။

ဒီရုပ်ဓာတ်ထဲမှာပဲ ဒီသင်္ခါရဆိုတဲ့ ရှင်ရေးအလုပ်တွေ လုပ်နေရတဲ့ သဘောထဲမှာ ရပ်လို့လည်း မရ၊ နားလို့လည်းမရ၊ စဉ်ဆက်မပြတ် မရပ်မနား အလုပ်တွေ ပြုလုပ်ရတဲ့သဘော ရှိပါလားလို့ သေသေချာချာ ဉာဏ်ပညာက (ဝိပဿနာဉာဏ်က) ထိုးပြလို့ သဘာဝအလုပ်မှန်တွေကို သိလာပါတယ်။ အဲဒီ ရပ်မရ၊ နားမရ အလုပ်လုပ်နေရတဲ့ ဘဝဆိုတာဟာ လည်း မချမ်းသာပါလား။ ချမ်းသာမှုသဘောက အဲဒီထဲမှာ မပါပါ။ ချမ်းသာခြင်း ကင်းဆိပ်နေတယ်။ ချမ်းသာမရှိတဲ့ သဘောမှာ ဆင်းရဲခြင်း သဘောပဲ အမှန်ရှိတယ်လို့ ဉာဏ်ပညာက (ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာက) ထွန်းပြလို့ ရူပက္ခန္ဓာမှာရှိနေတဲ့ ဒုက္ခ၊ ဆင်းရဲအမှန်ကို သိပါတယ်။

ရှင်အောင် လုပ်နေရတဲ့ဒုက္ခ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ပြတဲ့ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။ အဲဒီဉာဏ်နဲ့ သိလာတယ်။ ဒီလို သိတော့ အနိစ္စသဘော၊ ရူပက္ခန္ဓာမှာ အဟုတ်ရှိပါတယ်။ ဒုက္ခသဘော ရူပက္ခန္ဓာမှာ အဟုတ်ရှိတာတွေ သိလာပါတယ်။ သိလာတဲ့ အခါကျတော့ နောက်တစ်ဆင့် ဒီဓာတ်သဘောတွေ၊ ဓာတုဆိုတဲ့ သဘောတွေ အလုပ်လုပ်နေတာဟာ ပုဂ္ဂိုလ်မလုပ်၊ သတ္တဝါမလုပ်၊ ငါမလုပ်၊ ဓာတုတွေ အလုပ်လုပ်နေပါလားလို့ အမှန်သိလာရပါတယ်။ ဓာတုဆိုတာတွေ

ဟာလည်းပဲ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါတွေက ပိုင်လို့မရတဲ့ သဘော။ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ဟာ စွဲမှတ်ထားတဲ့အစွဲ။ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတဲ့အစွဲဟာ သဘာဝဓာတ် မဟုတ်။ အခဲ၊ အရည်၊ အငွေ့တွေက သဘာဝဓာတ်တွေပါ။ ဒီ သဘာဝဓာတ်တွေ အလုပ်လုပ်နေရတာ။ အဲဒါတွေကို မပိုင်ဘူးဆိုတာကိုလည်း အသိမှန်ရ လာတယ်။ အဲဒီ မပိုင်ဘူးဆိုတဲ့ လက္ခဏာကိုပဲ အနတ္တလက္ခဏာလို့ ခေါ်ပါ တယ်။ ရူပက္ခန္ဓာမှာရှိနေတဲ့ အနိစ္စလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ အနတ္တ လက္ခဏာများ မြင်သိလာတာပါ။ ဒါဟာ ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ ဝိပဿနာဉာဏ်က အားကောင်းလာတယ်။

ဒီနည်းအတိုင်းပဲ ခန္ဓာကိုယ်မှာ နာမ်ခန္ဓာ ရှိတယ်။ နာမ်ခန္ဓာက အလုပ်တွေ လုပ်နေတယ်။ လုပ်နေတဲ့ နာမ်ခန္ဓာရဲ့သဘောကို ကြည့်လို့ရှိ လျှင်လည်းပဲ နာမ်ခန္ဓာက ဒီရူပက္ခန္ဓာတစ်ခုလုံးနှင့် ဆက်နွယ်ပြီး ခံစားမှုလို့ခေါ်တဲ့ ဝေဒနာ ခံစားမှုတွေ အလုပ်လုပ်နေတယ်။ ခံစားမှုဆို တာ နာမ်ခန္ဓာ၏အလုပ်ပါ။ နာမ်ခန္ဓာ၏အလုပ်က ခံစားတာပါ။ သုခ ဝေဒနာနှင့် ခံစားတယ်။ ဒုက္ခဝေဒနာနဲ့လည်း ခံစားတယ်။ ထို သုခဒုက္ခ တို့နှင့် ခံစားတာအပြင် သုခလည်းမဟုတ်၊ ဒုက္ခလည်းမဟုတ်ဖြစ်သော အဒုက္ခမသုခဝေဒနာနှင့်လည်း ခံစားမှုတွေ လုပ်နေပါတယ်။

ခံစားမှု ၃-ခုက ကာယိကဝေဒနာတွေပါ။ ကာယိကဝေဒနာဟာ ဒီ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်ပတ်သက်ပြီးတော့ သူဟာ နည်းအမျိုးမျိုးနှင့် ထောက်ပံ့ ပေးနေတာပါ။ ဒီဝေဒနာဆိုသော သဘာဝ၊ ဒုက္ခဝေဒနာနဲ့ ခန္ဓာကိုယ် ပေါ်ကို ရောက်ရှိလာသော ဘေးရန်တွေကို ဘေးရန်မှန်းသိအောင် ဒုက္ခ ဝေဒနာနဲ့ သတင်းပေးနေပါတယ်။

ထို့အတူပဲ ကိုယ်နဲ့ပတ်သက်လာတဲ့ ဒီအာဟာရတွေ၊ အခြား အခြားသော ပစ္စည်းတွေ၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲ သွင်းမည့်ပစ္စည်းတွေ သူတို့တတွေ ကောင်း၏၊ မကောင်း၏၊ သင့်၏၊ မသင့်၏ စသည်မျိုးကို စိစစ်တဲ့အခါ၊ ဝေဖန်တဲ့အခါ သင့်တော်ပါတယ်လို့ ဆိုတဲ့သဘောကို ဒီနာမ်ခန္ဓာ ခံစားမှု က ပြောတယ်။ ပြောတော့ သင့်တော်တယ်ဆိုတဲ့ ခံစားမှုလေးကို သုခ ဝေဒနာလို့ သတ်မှတ်တယ်။ သင့်တော်တယ်လို့ ဝေဒနာကပြောမှ ဒီအာ ဟာရများကို ခန္ဓာကိုယ်က အစာအိမ်အတွင်းရောက်အောင် မျိုချလို့ ဖြစ် တာပါ။ ဒါဟာ သုခဝေဒနာရဲ့အလုပ်။ ခန္ဓာကိုယ်အတွက် ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ပေးနေတဲ့ သုခဝေဒနာရဲ့သဘော။ ဘေးရန်ကာကွယ်ပေး နေတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ သဘောပါ။

အဲဒါအပြင် အဒုက္ခမသုခဝေဒနာခေါ်တဲ့ ကြားဝေဒနာ၊ ကြား ဝေဒနာရဲ့ အခန်းကဏ္ဍ အလုပ်တွေဟာ အလွန်ကျယ်ဝန်းတယ်။ သုခ၊ ဒုက္ခတို့ရဲ့သဘောဟာ ဒီလို ထင်ရှားပေါ်လာတုန်းအခိုက် သုခမှန်း သိ လိုက်၊ ဒုက္ခမှန်း သိလိုက်ပါတယ်။ သို့သော် အဒုက္ခမသုခဝေဒနာဆိုတာ ဒုက္ခသုခလို မထင်ရှားတဲ့အတွက် သိဖို့ခဲယဉ်းတယ်။ သို့သော် သူ့အလုပ် လုပ်နေတာ အမှန်ဆိုတာ ဉာဏ်ပညာရှိမှ ဝိပဿနာဉာဏ်အား ထက် သန်သောပုဂ္ဂိုလ်မှ အဒုက္ခမသုခ ဝေဒနာကို သိလာပါတယ်။

ဒီခန္ဓာကိုယ်ကို စိတ်ဆိုသောစိတ်က ပြောလိုက်၊ ဆိုလိုက်၊ ကိုင် လိုက်၊ တွယ်လိုက်၊ အမျိုးမျိုး လမ်းလျှောက်လိုက်၊ ဣရိယာပုထ် လေးပါး အလုပ်လုပ်လိုက်။ ဒါတွေကို စိတ်က ခန္ဓာကိုယ်ကို ခိုင်းနေတာပါ။ စိတ်က ခိုင်းတဲ့အခါ ရူပက္ခန္ဓာက လုပ်ရပါတယ်။ လုပ်တဲ့အခါ ရူပက္ခန္ဓာက

ရိုးရိုးမဟုတ်။ သူလုပ်တဲ့အလုပ်တွေဟာ စိတ်ကခိုင်းတဲ့အတိုင်း လုပ်နေတာ။ သူ့ဟာသူ ပြည့်စုံပါတယ်။ ပြီးမြောက်ပါတယ်လို့ ပြန်ပြီးတော့ စိတ်ကို သိအောင် ပြောတဲ့အလုပ်ကျတော့ အဲဒီ ခံစားမှုဝေဒနာက ပြောတာပါ။ ဒီခံစားမှုဝေဒနာက ပြန်ပြီးပြောတဲ့နေရာမှာတော့ သုခ၊ ဒုက္ခတွေ မပါဘဲနဲ့ အလုပ်ပြီးမြောက်ကြောင်း၊ အလုပ်ဖြစ်ကြောင်းများကို အဒုက္ခမသုခဝေဒနာနဲ့ ပြန်ပြောပါတယ်။ သူကလည်းပဲ စဉ်ဆက်မပြတ် အလုပ်တွေလုပ်နေတာ။ အဲဒီမှာ ဉာဏ်ကရောက်အောင် စဉ်းစားရပါမယ်။ ဝေဒနာကွန္ဓာ လို့ခေါ်တဲ့ ဝေဒနာအဖွဲ့ကြီးက ဒီ ရူပကွန္ဓာမှာ ရုပ်တရားတို့ စဉ်ဆက်မပြတ် အလုပ်လုပ်နေပါလားလို့ သိတယ်။ ရှင်ဇေယျကိစ္စအတွက် စဉ်ဆက်မပြတ် မရပ်မနား ရူပကွန္ဓာ အလုပ်လုပ်နေတာတော့ သိတယ်။ ဒီဝေဒနာကွန္ဓာ ဟာလည်းပဲ စဉ်ဆက်မပြတ် မရပ်မနား ရူပကွန္ဓာကြီး၏ ကိစ္စများကို ကာယိကဝေဒနာများက လုပ်ဆောင်နေတာကို ဉာဏ်ကရောက်အောင် စဉ်းစားဆင်ခြင်ပါ။

အဲဒီမှာ ဝေဒနာ ၃-မျိုး၊ သုခဝေဒနာပေါ်လိုက်၊ သုခဝေဒနာက ချုပ်ငြိမ်းသွား၊ ဒုက္ခဝေဒနာ ပေါ်လိုက်၊ သုခဒုက္ခ မပေါ်တဲ့အခါမှာ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ ပေါ်နေတာပါ။ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာက အမြဲတမ်း သူလုပ်နေရတဲ့အလုပ်တွေကို ပြောနေတာ။ ဒီ ၃-ပါးစလုံး လှည့်ပြီးတော့ အလုပ်လုပ်နေတာ ရပ်တယ်လို့မရှိ၊ နားတယ်လို့မရှိပါ။ ဒီ ဝေဒနာကွန္ဓာ တစ်ခုလုံးမှာလည်းပဲ ရူပကွန္ဓာရဲ့ ဒီအလုပ်တွေ လုပ်ဘိသကဲ့သို့ စဉ်ဆက်မပြတ်၊ မရပ်မနား ကာယိကဝေဒနာ ၃-ပါးလုံး အလုပ်လုပ်နေပါလားလို့သိမှ ဝေဒနာကွန္ဓာ၏ သဘောသဘာဝအမှန်ကို ဉာဏ်က ရောက်တာပါ။

ဒါဟာ ဝိပဿနာဉာဏ်အား၊ ဝိပဿနာဉာဏ်အားဟာ ဝေဒနာ ပေါ်မှာ ပွားများသောအခါ ဒီဝေဒနာဆိုသော ခံစားမှုတွေဟာ ၃-မျိုးစလုံး နဲ့ အလုပ်လုပ်နေတာ။ ဘယ်ဟာကမှ တစ်ခုခုမှာ ရပ်နေတယ်လို့ မရှိပါ။ ဒီသုခဝေဒနာ ပြီးသွားလို့ရှိလျှင် အဒုက္ခမသုခနဲ့ သူလုပ်လိုက်တာပဲ။ ပြီးတော့ ဒုက္ခပေါ်လာတဲ့အခါ ဒုက္ခနှင့်ဆက်လုပ်။ အဲဒီအလုပ် ၃-မျိုးကို မရပ်မနား ဆက်၍ဆက်၍ လုပ်ကိုင်နေသောသဘော။ အဲဒီ အစုအဝေးကြီး၊ အဲဒီအဖွဲ့ကြီးကိုပဲ ဝေဒနာက္ခန္ဓာလို့ ခေါ်ပါတယ်။

ဒီ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဟာ ကာယိက ဝေဒနာက္ခန္ဓာပါလားလို့ ဉာဏ်က ရောက်အောင် ဆင်ခြင်၊ အဲလိုဆင်ခြင်လို့ သိလာတော့ ရုပ်ခန္ဓာထဲမှာ ပါနေတဲ့ အဖြစ်တွေ။ သူတို့ရဲ့အလုပ်တွေကို နာမ်ခန္ဓာထဲမှာပါတဲ့ ဝေဒနာက ထုတ်ဖော်ပြောပြလို့ သိနေရပါလားဆိုတာ ရူပက္ခန္ဓာနှင့် ဝေဒနာက္ခန္ဓာတို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နေသော အကျိုးတရား၊ ‘ရှင်’ကိစ္စဆောင်ရွက်တဲ့နေရာမှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတို့ ဆောင်ရွက်တဲ့နေရာမှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဒီဝေဒနာတွေက ပြောပြနေတာလို့ သိလာတယ်။ ဒါကိုမြင်မှ ခန္ဓာ၏သဘော၊ ခန္ဓာငါးပါးလို့ ပြောနေတာ။ အခု ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ရှိတယ်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ အလုပ်လုပ်တယ်။ အလုပ်တွေ စဉ်ဆက်မပြတ်၊ မရပ်မနား အလုပ်လုပ်တယ်။ ထို့အတူ နာမ်ခန္ဓာထဲမှာပါတဲ့ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ရှိတယ်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဟာလည်းပဲ စဉ်ဆက်မပြတ်၊ မရပ်မနား သုခ၊ ဒုက္ခ၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာများနှင့် အမြဲ အလုပ်လုပ်နေတယ်။ အဲဒီသဘောကို သိအောင် ရှုမှတ်ပွားများရပါတယ်။

နောက်တစ်ဆင့်တက်ပြီး ဘုရားရှင်ပေးတဲ့ နည်းအတိုင်း စိတ္တာ

နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကို အလုပ်လုပ်နေတယ်ဆိုတဲ့နေရာမှာ စိတ်၏အလုပ်ကိုဦးဆောင်တာ ဘယ်သူတုန်း၊ ‘ဝိညာဏ’။ ဝိညာဏဆိုတဲ့ နာမ်ဓာတ်၊ သိသောဓာတ်။ သိသောဓာတ်၏ သဘောကို စဉ်းစားပါ။ သူ့သိသောဓာတ်၏သဘောကို လုပ်နေတာ။ အဆင်းအာရုံ ဝင်လာလို့ရှိလျှင် အဆင်းအာရုံကိုသိတဲ့ မြင်စိတ် အလုပ်လုပ်တယ်။ အသံဓာတ်တွေ နားထဲဝင်လာတဲ့အခါ ကြားတဲ့စိတ်က အလုပ်လုပ်တယ်။ ထို့အတူပဲ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ် ကျရောက်လာတဲ့ အတွေ့ဓာတ်တွေကို ဝိညာဏ်က သိတဲ့သဘောနဲ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗအာရုံနဲ့တွဲ၍ သိအလုပ်လုပ်တယ်။ တွေတာကို သိတယ်။ အတွေ့ဓာတ်ကို သိတယ်။ ထို့အတူ အနံ့များ နှာခေါင်းထဲ ဝင်လာလို့ရှိလျှင် နံတာကို သိတယ်။ လျှာပေါ်မှာ စားသောက်တဲ့ပစ္စည်းတွေ၊ ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေ၊ အာဟာရတွေ လျှာပေါ်ထိလာတဲ့အခါ ထွက်ပေါ်လာတဲ့ အရသာဓာတ်တွေ၊ ဝေဒနာတွေ။

အဲဒါတွေကို သိအောင် ဝိညာဏဓာတ်က ဆောင်ရွက်ပေးမှ သိတယ်။ ဒီတော့ ဝိညာဏဓာတ်၏ အလုပ်သည် သိမှုအလုပ်ထဲမှ မြင်သိ၊ ကြားသိ၊ အနံ့သိ၊ အရသာသိ၊ တွေ့မှုအသိတွေ စဉ်ဆက်မပြတ်၊ မရပ်မနား အလုပ်လုပ်နေပါတယ်။ ဒီလို အလုပ်လုပ်နေတဲ့ သဘောတွေဟာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၏ အလုပ်ပါ။ ဒီကတစ်ဆင့် တက်လာတာက ခုနကလုပ်ခဲ့တဲ့ ကာယိကဝေဒနာထဲမှာ ကာယိကဝေဒနာက ပေးလိုက်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာ ပေါ်တဲ့အခါကျတော့လည်း နာမ်ဓာတ်က ကာယိကဝေဒနာတွေနဲ့တွဲပြီးတော့ မကျေနပ်တဲ့ ဒေါမနဿဝေဒနာတွေကို အဲဒီ နာမ်ခန္ဓာက အလုပ်လုပ်ပြန်တယ်။ ဒေါမနဿတွေ ဖြစ်တယ်။

ထို့အတူပဲ သုခဝေဒနာတွေ ခံစားပြလိုက်တဲ့အခါကျတော့ မနော
ဝိညာဏ်မှာဖြစ်နေတဲ့ စေတသိကဝေဒနာတွေ၊ သောမနဿဝေဒနာ
တွေ ဖြစ်။ ထို့အတူပဲ ရူပက္ခန္ဓာက အဒုက္ခမသုခဝေဒနာတွေနှင့် ခံစားမှု
တွေ ထုတ်ဖော်ပြောလိုက်တော့ နာမ်ခန္ဓာမှာပါနေတဲ့ စေတသိကဝေဒ
နာတွေက ဥပေက္ခာဝေဒနာနဲ့ သူက တုန့်ပြန်။ ဒီလိုပဲ နာမ်ခန္ဓာမှာ ရှိနေတဲ့
ဝေဒနာ ၃-ပါးမှာလည်းပဲ သောမနဿဝေဒနာ၊ ဒေါမနဿဝေဒနာ၊
ဥပေက္ခာဝေဒနာတွေနဲ့ အလုပ်လုပ်တယ်။ နောက်ပြီးတော့ မြင်ကိစ္စ၊
ကြားကိစ္စ၊ အနံ့ကိစ္စ၊ အရသာကိစ္စတွေနှင့် အလုပ်လုပ်တယ်။ ဒီလို အလုပ်
တွေ မရပ်မနား လုပ်နေရတဲ့သဘောသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၏ အလုပ်ပါ
လားလို့ မိမိရဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်က ထိုးထွင်းပြလို့ သိလာတယ်။ အဲဒီ
ဝိညာဏက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ ခန္ဓာဟာလည်းပဲ ခန္ဓာတစ်ပါးလို့ ခွဲရတာဟာ သူ
ကိုယ်တိုင်က စဉ်ဆက်မပြတ်၊ မရပ်မနား ဝိညာဏအလုပ်ကို လုပ်နေပါ
လားလို့ သိလာတယ်။ ဒီသဘောကိုသိမှ ခန္ဓာဆိုတာ အဖွဲ့လည်းဖြစ်တယ်။
အဖွဲ့တိုင်း၊ အဖွဲ့တိုင်းဟာ သူ့ကိစ္စကိုသူ မရပ်မနားလုပ်နေပါလားလို့ သိမှ
ခန္ဓာတွေနဲ့ ခန္ဓာတို့၏ အလုပ်သင်္ခါရ၊ ခန္ဓာနှင့်သင်္ခါရ တွဲနေပုံသိတာပါ။

ဒီအလုပ်တွေ၊ ခံစားမှုတွေပဲဖြစ်ဖြစ်၊ သိမှုတွေပဲဖြစ်ဖြစ်၊
ဝိညာဏက္ခန္ဓာမှာဖြစ်တဲ့၊ ဒီနာမ်ဓာတ်မှာဖြစ်တဲ့ နာမ်သင်္ခါရတွေ အလုပ်
လုပ်လို့ ထွက်ပေါ်လာတဲ့ ဒေါမနဿ၊ သောမနဿ၊ ဥပေက္ခာတွေ။ ရူပ
က္ခန္ဓာမှာဖြစ်နေတဲ့ သုခ၊ ဒုက္ခတွေ။ ဒါတွေဟာ ပေါ်တိုင်းပေါ်တိုင်း ဒီနာမ်
ဓာတ်က မှတ်သားထားတယ်။ Recording လုပ်တယ်။ အဲဒါ ပညာရဲ့အ
လုပ်ပါ။ သူက ပေါ်လာသမျှသော ဝေဒနာဝိညာဏ်တို့၏ အလုပ်တွေ၊

သူလုပ်နေတဲ့အလုပ်တွေ စဉ်ဆက်မပြတ်၊ မရပ်မနား ဝိညာဏက္ခန္ဓာက လည်း လုပ်တယ်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာကလည်း လုပ်တယ်။ ရူပက္ခန္ဓာကလည်း လုပ်တယ်။ အဲဒီ အလုပ်တွေအားလုံးကို မှတ်သားနေရတာက သညာ က္ခန္ဓာ။ သူလည်း ဒီအလုပ်တွေအကုန်လုံး စဉ်ဆက်မပြတ်၊ မရပ်မနား အမှတ်နဲ့ လုပ်နေတာ။ အဲဒါ သညာက္ခန္ဓာရဲ့ အလုပ်တွေပါ။

နာမက္ခန္ဓာထဲမှာပါနေတဲ့ အလုပ်တွေ။ အလုပ်တွေ လုပ်နိုင် အောင် စေတနာဆိုတဲ့ စွမ်းအား၊ စေတနာသင်္ခါရ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာလို့ခေါ်တဲ့ အလုပ်တွေ လုပ်နိုင်ဖို့အတွက် အဓိက နာမ်ခန္ဓာထဲမှာပါတဲ့ စွမ်းအား စေတနာ။ စေတနာ၏ စေ့ဆော်မှု၊ တိုက်တွန်းမှု၊ စေတနာစွမ်းအားပေါ် မှာ အခြေတည်ပြီးတော့ လုပ်ငန်းအသီးသီးတွေ အလုပ်လုပ်ရပါတယ်။ အဲဒီ အလုပ်လုပ်တဲ့အခါ အလုပ်တွေ ထင်ရှားလာအောင် မှတ်သားရတဲ့ အချက်က စိတ်နဲ့လုပ်တဲ့အလုပ်၊ မနောကမ္မ၊ နှုတ်နဲ့အလုပ်လုပ်တာ ဝစီ ကမ္မ၊ ကိုယ်နဲ့အလုပ်လုပ်တာ ကာယကမ္မ။ ဒီကမ္မ ၃-ခုစလုံးကို မနောကမ္မ ဦးဆောင်တယ်။ မနောကမ္မထဲမှာ စေတနာစေတသိက်က ဦးဆောင်ပြီး ဆောင်ရွက်ပေးလို့ သင်္ခါရတွေ ဖြစ်နေတာ။ ဒီသင်္ခါရခေါ်တဲ့ လုပ်ငန်းတွေ ဟာလည်း စဉ်ဆက်မပြတ်၊ မရပ်မနား လုပ်နေတာပါ။

မြင်ကိစ္စထဲမှာပါနေတဲ့ မြင်ကိစ္စဖြစ်အောင် လုပ်ပေးတဲ့ စေတနာ သင်္ခါရ၊ ကြားကိစ္စဖြစ်အောင်လုပ်ပေးတဲ့ စေတနာသင်္ခါရ၊ ဒီလို ပဉ္စဒါရမှာ ဖြစ်တဲ့ စေတနာသင်္ခါရတွေ ရှိသလို၊ ကမ္မဝဋ်ခေါ်တဲ့ မနောကံ၊ ဝစီကံ၊ ကာယကံတွေ လုပ်တဲ့အထဲမှာလည်းပဲ ဒီ စေတနာသင်္ခါရ ပါနေတာပါ။ ဒီအလုပ်တွေ အရှိန်မြင့်လာအောင် စေတနာ အဘိသင်္ခါရတွေနဲ့ အလုပ်

လုပ်ရပါတယ်။ ဒါတွေဟာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏ သဘောသဘာဝတွေ။ သူတို့ အဟုတ် အလုပ်လုပ်နေတာ။ ဒီလို အလုပ်လုပ်နေတာကိုသိမှ ခန္ဓာငါးပါး ဆိုတာကို မြင်ရပါတယ်။

ခန္ဓာငါးပါးကို မြင်လာပြီးတဲ့အခါ ခန္ဓာငါးပါးဆိုတာဟာ ငါးပါး စလုံး အလုပ်တွေနှင့် တွဲနေတာ။ ခန္ဓာငါးပါးစလုံး မရပ်မနား၊ စဉ်ဆက် မပြတ် သူ့အလုပ်ကို သူလုပ်တယ်။ ရူပက္ခန္ဓာက ရူပက္ခန္ဓာအလုပ်၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာက ဝေဒနာက္ခန္ဓာအလုပ်လုပ်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာက ဝိညာဏက္ခန္ဓာ အလုပ်လုပ်။ သညာက္ခန္ဓာက သညာက္ခန္ဓာအလုပ်လုပ်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာက သင်္ခါရက္ခန္ဓာအလုပ်လုပ်။ ဒီလို ခန္ဓာငါးပါးတွေ စဉ်ဆက်မပြတ် အလုပ်လုပ် နေပါလားလို့ ရှုမှတ်ပွားများတဲ့ယောဂီက သူ့ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံအလိုက် သူ ပေါ်လွင်လာတယ်။ ရူပက္ခန္ဓာကိုရှုမှတ်နေသော ကာယာနုပဿနာသမား ကလည်းပဲ ကာယာနုပဿနာအလိုက် ကာယတို့၏ သင်္ခါရနှင့် ကာယ သင်္ခါရထဲမှာ ပါနေတဲ့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တကို သိတယ်။

ထို့အတူ ဝေဒနာကို ရှုမှတ်ပွားများနေတဲ့ ယောဂီက ဝေဒနာတွေ ဟာ စဉ်ဆက်မပြတ်၊ မရပ်မနား အလုပ်လုပ်နေတယ်။ အဲဒီ အလုပ်လုပ် နေတဲ့ သဘောသင်္ခါရထဲမှာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ မမြဲတဲ့သဘော၊ ဆင်း ရဲတဲ့သဘော၊ မပိုင်တဲ့သဘော၊ မနိုင်တဲ့သဘောတွေ သိတယ်။ အဲဒီ ခန္ဓာတိုင်း ခန္ဓာတိုင်း ဝိညာဏက္ခန္ဓာလည်း ဒီလိုပဲ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာလည်း ဒီလိုပဲ။ သညာက္ခန္ဓာကလည်း ဒီလိုပဲ။ ထင်ရှားတာက ရူပက္ခန္ဓာ ထင်ရှား တယ်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ထင်ရှားတယ်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ထင်ရှားတယ်။ ဒီထင်ရှားတဲ့ ၃-ပါးကို ရှုမှတ်ပွားများဖို့ ဘုရားရှင်က နည်းစနစ် ပေးပါ

တယ်။ ဒီ ၃-ပါးကို ပွားများတဲ့အခါကျတော့ တကယ့်သဘာဝအစစ်က ရူပက္ခန္ဓာနှင့် နာမက္ခန္ဓာတို့ တွဲပြီးတော့ ဒီလုပ်ငန်းကို လုပ်နေတာ။ ဒီလုပ်ငန်းကို လုပ်နေတာကိုပဲ ရှင်ရေးအတွက် ကြိုးစားနေကြတာပါ။ ဒီ ရှင်တဲ့အပေါ်မှာ အခြေခံပြီးတော့မှ မိမိတို့၏ စားရေး၊ နေရေးဆိုတဲ့ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတွေ လုပ်၊ ဒီလိုလုပ်ရင်း တစ်ဆင့်တစ်ဆင့် အချိန်တွေကို တိုက်စားသွားတယ်။ ဒါတွေဟာ ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်ပါပဲ။

ဘဝဆိုတာ တွေးလိုက် ကြံလိုက် ပြောလိုက် လုပ်နေတာဟာ ဘဝ။ ဒီအလုပ်တွေနဲ့ စဉ်ဆက်မပြတ် ရစ်ပတ်ပြီးတော့ လိမ့်နေတဲ့ဘဝ၊ ကံ ၃-ပါးတို့ စဉ်ဆက်မပြတ်၊ မရပ်မနားလုပ်နေတာ ဘဝပဲ။ ဘဝဆိုတဲ့ ဘဝဟာ ဘယ်သူလုပ်တာတုန်း၊ ခုပြောတဲ့ ရူပက္ခန္ဓာ လုပ်တယ်။ နာမက္ခန္ဓာ လုပ်တယ်။ ဒီ သဘာဝအစစ်တွေကို ဘုရားက မြင်အောင်၊ ဉာဏ်တွေရအောင် ပေးတဲ့နည်းပညာ။ ဒီ နည်းပညာတွေရပြီး နည်းပညာတွေနဲ့ မြင်အောင်ကြည့်တော့ ရုပ်နာမ် ၂-ပါးတို့သည် သဘာဝအလုပ်ကို စဉ်ဆက်မပြတ်၊ မရပ်မနားလုပ်နေတယ် ဆိုတာကို သိလာမှာ။ အဲဒီဉာဏ်၊ ‘နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်’ ရပါတယ်။ ဒီဉာဏ်ရတော့မှ တစ်ဆင့်တက်လာတာက ‘ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်’။

နာမ်က ရုပ်ကို ထောက်ပံ့၊ ရုပ်က နာမ်ကို ထောက်ပံ့၊ ဝေဒနာက ရုပ်ကြီး အလုပ်လုပ်နေတာဟာ ဖြစ်မြောက်ပါတယ်။ ခိုင်းတဲ့အတိုင်း လုပ်ပါတယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပေးတာ။ ဒီလိုပဲ စိတ်က ခိုင်းလိုက်တယ်။ ‘စကားပြောလိုက်စမ်း’၊ လက်မြှောက်လိုက်၊ ခြေမြှောက်လိုက်၊ လမ်းလျှောက်လိုက်၊ ခိုင်းသမျှတွေကို ရုပ်ကနေပြီး နာမ်ခန္ဓာရဲ့အလုပ် လုပ်ရတယ်။ ဒီလို ရုပ်

နာမ်နှစ်ပါးတို့ အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်ပူးပေါင်းပြီး အထောက်အပံ့ ပေးနေတာ။ အဲဒါ ‘ပစ္စယရိဂ္ဂဟဉာဏ်’ဖြစ်ပေါ်အောင် ဆင်ခြင်တတ်လာ ပါတယ်။

တစ်မျိုးကတစ်မျိုး ထောက်ပံ့ပုံ၊ တောက်ပုံနည်းလေးတွေကို ပိုင်း ပိုင်းခြားခြား ဉာဏ်ကမြင်တာ။ အားလုံးခြုံငုံသုံးသပ်တော့ ရုပ်ခန္ဓာလည်း ရုပ်ခန္ဓာအလုပ်၊ နာမ်ခန္ဓာလည်း နာမ်ခန္ဓာအလုပ်၊ သူတို့လုပ်နေတာ အမှန်ပါပဲလားလို့ ခြုံငုံသုံးသပ်တဲ့ဉာဏ်ဟာ ‘သမ္မသနဉာဏ်’ ဖြစ်ပေါ်စေ ပါတယ်။

အဲဒီလို ခြုံငုံသုံးသပ်ပြီးနေတဲ့အခါ ခန္ဓာငါးပါးစလုံးဟာ မရပ်မနား သူ့တာဝန်နဲ့ သူ့အလုပ်ကျေပွန်အောင် သူတို့ လုပ်ကြရတယ်။ မကျေပွန်လို့ မရပါ။ ခန္ဓာငါးပါးက ကျေကျေပွန်ပွန် အလုပ်လုပ်နေတာ။ ဒီသဘော ထဲမှာ အလုပ်ဆိုတာ လုပ်ရင် ပေါ်လာတဲ့ စွမ်းအားတွေ အလုပ်လုပ်လိုက်၊ ပြီးရင် ပျောက်သွားလိုက်။ ဒီသဘောမှာ စွမ်းအား အလုပ်လုပ်ပုံကို သေ သေချာချာသိအောင်၊ ရူပက္ခန္ဓာ အလုပ်လုပ်ရင်လည်း စွမ်းအားနှင့်၊ ဒီစွမ်း အားလေးက သူ့ရဲ့အားထုတ်မှုကြောင့် ထွက်ပေါ်လာတယ်။ အလုပ် လုပ်တယ်။ ပျောက်တယ်။ ထွက်ပေါ်လာတာကို ‘ဥပ္ပါဒ’၊ အလုပ်လုပ်နေတဲ့ စဉ်ဆက်မပြတ် သွားနေတာ ‘ဋ္ဌိတိ’၊ ပျောက်သွားတာက ‘ဘင်္ဂ’။ ဒီ ဥပ္ပါဒ ဋ္ဌိတိ ဘင်္ဂသဘောနဲ့ အလုပ်ကိုလုပ်ရတာ၊ သင်္ခါရ။ အဲဒါဟာ ရူပက္ခန္ဓာ လုပ်သလို ဝေဒနာက္ခန္ဓာလည်း ဒီလိုပဲ လုပ်တာပဲ။ ခံစားမှုလေးဟာ ဒုက္ခ ဝေဒနာဖြစ်တယ်။ ဒုက္ခဝေဒနာ ပေါ်လာတယ်။ တည်နေတယ်။ ပျောက် တယ်။ သုခဝေဒနာလည်း ပေါ်လာတယ်။ တည်နေတယ်။ ပျောက်တယ်။

ဒီလို ဥပါဒိ ဌီ ဘင်နှင့်ပဲ သူတို့ အလုပ်တွေလုပ်နေရပါလားလို့ ပညာဉာဏ်နဲ့ သိတာပါ။

ဒီလို သိလာတဲ့အခါကျတော့ ဒီခန္ဓာငါးပါးဟာ တည်မြဲတဲ့သဘောနဲ့ လုပ်လို့မရဘူး။ မတည်မမြဲတဲ့သဘောနဲ့ အလုပ်တွေလုပ်နေရတာလို့ သိတယ်။ မမြဲသောသဘောနဲ့ အလုပ်လုပ်နေရသော ခန္ဓာငါးပါးလို့ သိတာပါ။ ဒီ ခန္ဓာငါးပါးစက်ကြီးဟာ အမြဲတမ်းလိုအပ်တယ်။ အမြဲတမ်း ချို့ယွင်းတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို စဉ်ဆက်မပြတ် အစာတွေထည့်ပေးရတယ်။ အခဲကိုလည်း ပေးရတယ်။ Liquid ကိုလည်း ပေးရတယ်။ ဒါတင်မကဘူး။ Gas လည်း ပေးရတယ်။ လေလည်း ပေးရတယ်။ သူတို့ပေးနေလို့ သူတို့ရနေတုန်း အလုပ်လုပ်တာ။ မရဘူးဆိုရင် ရပ်မယ်။ ဒီထိအောင် အမြဲခြိမ်းခြောက်နေတာ။ ရူပက္ခန္ဓာကလည်း သူလိုတာ မရရင် ရပ်မယ်။ အမြဲတမ်း ခြိမ်းခြောက်ပါတယ်။ ထို့အတူပဲ အခြားအခြား နာမ်ခန္ဓာလေးပါးကလည်း သူတို့ရရမယ့် အထောက်အပံ့ မရရင် သူတို့ရပ်မှာပါ။

ဒီလိုစက်က အမြဲတမ်း ခြိမ်းခြောက်မှုနှင့် အလုပ်လုပ်နေရတဲ့ ဘဝဆိုတာဟာ ကောင်းတဲ့ဘဝ Perfect ခေါ်တဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ဘဝ မဟုတ်ပါ။ မပြည့်စုံပါ။ အမြဲတမ်း ဖြည့်ပေးနေရတယ်။ အမြဲတမ်း ခြိမ်းခြောက်နေတယ်။ သေခြင်းတရားနဲ့ ခြိမ်းခြောက်နေတယ်။ ဒီလိုဖြစ်နေတဲ့ သဘောကို မြင်မှ ဒီဘဝ ယန္တရားကြီးဟာ အကောင်းနှင့်လည်နိုင်တာမဟုတ်။ အပျက်နဲ့ လည်နိုင်တာလို့ သိတာပါ။ အဲဒီဉာဏ်၊ ‘ဘင်္ဂဉာဏ်’။ အဲဒီ အပျက်နဲ့ လည်နေရတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးကြီးနဲ့ သွားနေရတဲ့ဘဝ အလွန်ဘေးရန်ကြီးပါ။

လားလို့ အမြင်မှန်ကို သိတာပါ။

ဘေးရန်ကြီးတဲ့ ဘဝစက်ကြီး လည်နေတာဟာ အကျိုးရှိလား၊ အကျိုးမရှိပါ။ အကျိုးမရှိတဲ့ ဘဝစက်ကြီး လည်နေတာကို တွယ်တာနေ လို့လည်း ဘာမှမထူးပါ။ ဒီလည်နေတဲ့စက်ထဲက မရပ်မနား လှုပ်ရှားနေတဲ့ သင်္ခါရထဲက ထွက်နိုင်တဲ့လမ်း မရှိဘူးလား။ မထွက်ရရင် အမြဲတမ်း ခြိမ်း ခြောက်နေလို့ ထွက်ချင်တယ်။ ဒီစက်ယန္တရားကြီး လည်ပတ်နေတဲ့ သင်္ခါရ လောကထဲက ထွက်ချင်လည်း ထွက်ချင်တဲ့စိတ်တွေ ပညာကပေးတာ။ အဲဒီလို ပညာကပေးတဲ့ စိတ်အထိ ထွက်ချင်တယ်ဆိုတဲ့ ‘မုစ္ဆိတုကမျတာ ဉာဏ်’အထိ ဘဝဘေးအန္တရာယ်ကို မြင်လာပါတယ်။

နောက်တစ်ဆင့်တက်ပြီး ဉာဏ်ကိုသုံးတာ။ ဒီသင်္ခါရတွေ ရှင် ရေးလုပ်နေတာဆိုတာကို၊ သင်္ခါရအကြောင်းကို ဉာဏ်နှင့်ဖြန့်ပြီး ဆင်ခြင် တာ။ ပထမက ခန္ဓာငါးပါးကို ဆင်ခြင်တာ။ အခုက ခန္ဓာငါးပါး အလုပ်လုပ် နေတဲ့ သင်္ခါရကို ဆင်ခြင်တာပါ။ ခန္ဓာငါးပါးရှိရင် အလုပ်က လုပ်နေရမှာ။ ‘အလုပ်သဘောနဲ့ နေတာဟာ အလုပ်ပဲ။’ အလုပ်သဘောနဲ့ လုပ်နေရ တဲ့ အလုပ်ဟာ သူ့အလုပ်သူ လုပ်တာပါ။ ရူပက္ခန္ဓာက ရူပက္ခန္ဓာအလုပ် လုပ်တယ်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာက ဝေဒနာက္ခန္ဓာအလုပ် လုပ်တယ်။ သူ့အလုပ် သူ လုပ်နေတာကို ကိုယ်ကနေပြီးတော့ စိုးရိမ်နေ၊ ပူပင်နေရင်လည်းပဲ စိုးရိမ်ပူပန်တာပဲ ရှိမယ်။ သူ့အလုပ်ကို သူလုပ်မှန်း သဘောအတိုင်း လက်ခံရင် အလုပ်လုပ်နေတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးဟာ ဒီလိုပါပဲလားလို့ လက်ခံ လိုက်တော့ သဘာဝအတိုင်းပဲ ဒီခန္ဓာနှင့် ဒီသင်္ခါရကို လက်ခံလိုက်တဲ့အခါ သင်္ခါရပေါ်မှာ သဘာဝကျကျ ယူလိုက်တော့ သင်္ခါရအပေါ်မှာ ကြောက်

လည်း မကြောက်၊ တွယ်လည်းမတွယ်တာ ဖြစ်သွားပါတယ်။ အဲဒါကို ‘သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်’ ခေါ်တယ်။

ဒီသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ပြီးတော့မှ ဒါတွေအားလုံး ခြုံငုံသုံးသပ် လိုက်တော့ ‘အနုလောမ’ဉာဏ်ကို ရှုမြင်သုံးသပ် သိရပါတယ်။ ဒီခန္ဓာငါးပါး ၏ လုပ်ငန်သဘာဝတွေအပေါ်မှာ ဖက်ထားတဲ့ တွယ်ဖက်မှုကို ချရမယ်။ ဒီလို တွယ်ဖက်မှုကို ချဖို့လိုပါတယ်ဆိုတာ သိလာတော့ ဘေးအန္တရာယ် များတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးကို တွယ်ဖက်မှုကို ချပါတယ်။ ဥပမာ ပေးထားတာက အမေတစ်ယောက်က ဒုက္ခတွေရောက်လို့ ပြေးကြ၊ လွှားကြတဲ့အထဲမှာ သားလေးတစ်ယောက်ကိုတွေ့တော့ ပွေ့ပိုက်ပြီးတော့ ယူလာတယ်။ သူ့ သားမှတ်လို့ ဒီဘေးရန်တွေထဲက ပွေ့ချီလာတာ။ သူက သူ့ကလေးလည်း မဟုတ်ပါလားလို့ သိလာတယ်။ သူများသားလေး ခိုးလာတာပါလားလို့ သူများက စွပ်စွဲမှာလည်း တွေးမိပြန်တော့ ကဲ-မတတ်နိုင်ဘူးလို့ ဆိုပြီးတော့ ကလေးကို ချရတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ချရတာလဲ။ သူပိုင်မဟုတ်မှန်း သိလို့။ ပြီးတော့ သူများက စွပ်စွဲမှာစိုးလို့ အဲဒီလိုချလိုက်တာ။ အဲဒီလို ချလိုက်တဲ့ ဉာဏ်၊ ‘အနုလောမဉာဏ်’။ ဘာကိုချလိုက်တာတုန်း၊ ခန္ဓာငါးပါးကို မပိုင် မှန်းသိလို့ ချလိုက်တာပါ။

အဲဒီ အနုလောမဉာဏ်က ချလိုက်တဲ့အခါကျတော့ ချပြီးရင် တစ်ဆင့် ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ သူ့ဘယ်ရောက်နေလဲဆိုတာ။ လမ်းဆုံ၊ လမ်း၊ လမ်းလေးခွမှာ သူရပ်နေပြီဆိုတာကို သိတာ။ ဒီအခါကျမှ သူများရဲ့ ဘေးရန်ကလွတ်ဖို့ လမ်းရှိလားကြည့်တော့ လမ်းတွေတယ်။ ဒီလမ်းက တော့ ဘေးရန်က လွတ်ဖို့လမ်းပဲလို့ သိလိုက်တဲ့အခါကျတော့ အဲဒီလမ်း

ပေါ် တက်လိုက်တယ်။ လမ်းပေါ် ကိုတက်လိုက်တဲ့ ဉာဏ်ကို ‘မဂ္ဂဉာဏ်’လို့ ခေါ်တယ်။

လုံခြုံတဲ့နေရာလေးရောက်လို့ လုံခြုံတဲ့နေရာလေးကျတော့ လုံလုံ ခြုံခြုံလေးနဲ့ ဘေးရန်ကင်းသွားတယ်ဆိုတာလေးကို ခံစားနေရတာက ‘ဖိုလ်ဉာဏ်’။ အဲဒီလို ဉာဏ်စဉ်တွေ အဆင့်ဆင့်တက်လာတာ။ အဲဒီလို သိမှ ဘာရဲ့သဘောကို သိတာတုန်း၊ ‘မဂ္ဂဖလ’။ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တို့၏ လမ်းစဉ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိသော ပညာ၊ အမှန်ကို သိသော ပညာ။

ဒါကို သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒါကိုရဖို့ ကြိုးစားရတာပါ။ အခု သုတမယနဲ့ သိပါတယ်။ ထပ်၍ ထပ်၍ စိန္တာမယနဲ့ ပွားပါ။ နောက်ဆုံး ဘာဝနာမယနဲ့ အဟုတ်ကျေအောင် ချေဖျက်ပါ။ ဇွဲရှိရှိ၊ အစွဲအလမ်း ကြီးကြီးနဲ့ ကျေပျက်အောင်လုပ်ပါ။ ကျွန်တော်တို့၏အလုပ် ဖြစ်ပါတယ်။ အခုရထားတဲ့ သုတမယ၊ စိန္တာမယကို အခြေခံ၍ ဘာဝနာများကို လုပ်ပြီး တော့ မိမိမှာတွယ်ကပ်နေသော အစွဲဥပါဒါန်များကို ပျက်အောင်၊ ကျေ အောင်၊ ချေနိုင်၊ ခွဲနိုင်အောင် သဒ္ဓါ၊ သတိ၊ ဝီရိယနှင့် ကြိုးစားအားထုတ် ကြပါဦးစို့။

သာဓု၊ သာဓု၊ သာဓု။